

USTAWA z dnia 21 kwietnia 1936 r. o stosunku Państwa

do Muzułmańskiego Związku Religijnego w Rzeczypospolitej Polskiej.

Dz. U. z dnia 24 kwietnia 1936 r. Nr 30, poz. 240 z późn. zm.

obowiązuje od 24 kwietnia 1936 r.

Art. 1. Wyznawcy Islamu na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej, pozostając w łączności religijno-moralnej ze związkami religijnymi muzułmańskimi zagranicznymi, tworzą Muzułmański Związek Religijny w Rzeczypospolitej Polskiej, niezależny od jakichkolwiek obcokrajowych władz duchownych i świeckich.

Art. 2. Muzułmański Związek Religijny w Rzeczypospolitej Polskiej korzysta w swym życiu wewnętrznym z pełnej wolności rządzenia się, w ramach praw obowiązujących, przepisami swego Statutu (Ustawy Wewnętrznej), uznanego przez Państwo w drodze rozporządzenia Rady Ministrów. Statut Muzułmańskiego Związku Religijnego w Rzeczypospolitej Polskiej stanowi wraz z ustawą niniejszą podstawę prawną organizacji tego związku.

Art. 3. Zwierzchnią władzę w Muzułmańskim Związku Religijnym w Rzeczypospolitej Polskiej oraz nadzór nad wykonywaniem obowiązków przez duchowieństwo i pieczę nad potrzebami religijnymi muzułman sprawuje Mufti Muzułmański w Rzeczypospolitej Polskiej z pomocą Najwyższego Kolegium Muzułmańskiego.

Art. 4. 1. Mufti stoi na czele Muzułmańskiego Związku Religijnego w Rzeczypospolitej Polskiej i reprezentuje go wobec władz państwowych, wobec kościołów i innych związków religijnych na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej, tudzież wobec związków religijnych muzułmańskich zagranicznych, porozumiewając się z nimi bezpośrednio w sprawach religijnych.

2. Stanowisko Muftiego jest dożywotnie. Siedzibą jego jest m. Wilno.

Art. 5. 1. W razie zawakowania stanowiska Muftiego lub niemożności bezpośredniego sprawowania przezeń jego obowiązków, zastępuje go członek Najwyższego Kolegium Muzułmańskiego, wyznaczony uprzednio przez Muftiego, a w braku takiego wyznaczenia lub niemożności pełnienia funkcji przez wyznaczonego, - najstarszy wiekiem członek Najwyższego Kolegium Muzułmańskiego.

2. Zastępca Muftiego na czas sprawowania zastępstwa posiada wszystkie uprawnienia, przysługujące Muftiemu.

Art. 6. 1. Mufti jest wybierany przez Wszechpolski Kongres Elekcyjny Muzułmański spośród kandydatów, przedstawionych przez Najwyższe Kolegium Muzułmańskie. Listę tych kandydatów układa Najwyższe Kolegium Muzułmańskie po uprzednim upewnieniu się, że Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego przeciw ich wyborowi nie podnosi sprzeciwu. W tym celu przedstawia Najwyższe Kolegium Muzułmańskie Ministrowi Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego za pośrednictwem Wojewody Wileńskiego, najdalej w ciągu 30 dni od dnia opróżnienia urzędu Muftiego, spis kandydatów, obejmujący co najmniej dwa nazwiska. Jeżeli wskutek sprzeciwu Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia

Publicznego liczba kandydatów w przedstawionym spisie spadnie poniżej dwóch, przedstawia Kolegium Ministrowi ponownie w terminie dalszych 14 dni nowego, względnie nowych kandydatów tak, by spis obejmował zawsze co najmniej dwa nazwiska.

2. Kandydatami na Muftiego mogą być osoby, które posiadają warunki następujące:

- 1) obywatelstwo polskie,
- 2) znajomość języka polskiego w słowie i piśmie,
- 3) ukończonych lat 40,
- 4) ukończone wyższe studia teologiczne lub języków wschodnich,
- 5) nieskazitelność obywatelską.

3. W wyjątkowych na szczególne uwzględnienie zasługujących przypadkach może Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego udzielić dyspensy od wymogów pod pkt 1), 2), 3) i 4).

Art. 7. Dla dokonania wyboru Muftiego Najwyższe Kolegium Muzułmańskie zwołuje, po uprzednim porozumieniu się zastępcy Muftiego z Ministrem Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, w terminie dwumiesięcznym od dnia ostatecznego ustalenia listy kandydatów Kongres Elekcyjny. Daty i terminy czynności przygotowawczych ustala w porozumieniu z Wojewodą Wileńskim Najwyższe Kolegium Muzułmańskie.

Art. 8. 1. Po ukończeniu wyborów zostaje spisany protokół, w którym:

- 1) stwierdza się prawidłowe ukonstytuowanie się Kongresu Elekcyjnego z podaniem ilości uczestników Kongresu, uprawnionych do głosowania,
- 2) stwierdza się, wymieniając liczbę głosów oddanych na poszczególnych kandydatów, który z kandydatów został obrany na Muftiego,
- 3) stwierdza się, że wybrany kandydat wybór przyjął,
- 4) zostaje stwierdzona przez Kongres Elekcyjny prawidłowość dokonanego aktu wyborczego.

2. Protokół Kongresu Elekcyjnego w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach podpisuje przewodniczący Kongresu, sekretarz Najwyższego Kolegium Muzułmańskiego oraz co najmniej pięciu członków Kongresu Elekcyjnego.

3. Jeden egzemplarz tego protokołu załącza się do akt Muftiatu, drugi egzemplarz zastępcy Muftiego przedstawia wraz z aktami wyborczymi Wojewodzie Wileńskiemu, który przedkłada je ze swą opinią Ministrowi Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Art. 9. Wybór Muftiego podlega zatwierdzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej na przedstawienie Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego. Przed objęciem

urzędu składa elekt na ręce Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego przysięgę według następującej roty:

"Obiecuję i przysięgam Bogu Wszchemogącemu na Świętą Księgę Koranu, że na urzędzie, który obejmuję, będę wedle najlepszego mego rozumienia i zgodnie z sumieniem rzetelnie spełniać swe obowiązki, święcie przestrzegając postanowień Koranu i praw Rzeczypospolitej, i że sprawię, aby podwładne mi duchowieństwo również tych postanowień i praw przestrzegało. Obiecuję i przysięgam, że, zachowując wierność Rzeczypospolitej, szanować będę Rząd Konstytucją ustanowiony i że sprawię, aby go szanowało podległe mi duchowieństwo. Dbały o dobro Rzeczypospolitej, nie będę uczestniczył w żadnych poczynaniach, ani w żadnych naradach, któreby mogły przynieść szkodę Państwu Polskiemu lub porządkowi publicznemu. Przeciwnie, będę się starał usuwać wszelkie niebezpieczeństwa, o którychbym wiedział, że zagrażają Państwu lub porządkowi publicznemu", - poczem zaprzysiężony otrzymuje z rąk Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego dekret Prezydenta Rzeczypospolitej o zatwierdzeniu wyboru i obejmuje swój urząd.

Art. 10. 1. Organem pomocniczym Muftiego w zarządzaniu sprawami Muzułmańskiego Związku Religijnego jest Najwyższe Kolegium Muzułmańskie. Najwyższe Kolegium Muzułmańskie składa się z Muftiego, jako przewodniczącego, oraz czterech członków: dwóch duchownych i dwóch świeckich.

2. Członków Kolegium oraz tyluż zastępców wybiera Wszchpolski Kongres Muzułmański na lat pięć spośród osób, co do których zawczasu Mufti upewnił się, że Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego przeciw ich wyborowi nie podnosi sprzeciwu. Członków Kolegium zatwierdza na stanowiskach Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

3. Siedzibą Najwyższego Kolegium Muzułmańskiego jest miasto Wilno.

Art. 11. Członkowie Najwyższego Kolegium Muzułmańskiego i ich zastępcy składają przed objęciem urzędu na ręce właściwego wojewody lub jego zastępcy przysięgę według następującej roty:

"Obiecuję i przysięgam Bogu Wszchemogącemu na Świętą Księgę Koranu, że na urzędzie, który obejmuję, będę wedle najlepszego swego rozumienia i zgodnie z sumieniem rzetelnie spełniał swoje obowiązki, święcie przestrzegając postanowień Koranu i Praw Rzeczypospolitej, dbając rzetelnie o dobro Państwa Polskiego i gorliwie współpracując z Muftim na pożytek i rozkwit Muzułmańskiego Związku Religijnego w Rzeczypospolitej Polskiej", - poczem zaprzysiężony otrzymuje z rąk wojewody dekret Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Art. 12. 1. Wszchpolski Kongres Muzułmański składa się z delegatów, wybranych na ogólnych zebraniach członków muzułmańskich gmin wyznaniowych, oraz z wszystkich członków Najwyższego Kolegium Muzułmańskiego i odbywa się w Wilnie co najmniej raz na pięć lat pod przewodnictwem Muftiego, albo wyznaczonego przez niego członka Najwyższego Kolegium Muzułmańskiego.

2. Kongres zwołuje Najwyższe Kolegium Muzułmańskie po uprzednim porozumieniu się Muftiego z Ministrem Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, któremu przedkłada szczegółowy program obrad Kongresu co najmniej na miesiąc przed wyznaczonym na otwarcie Kongresu terminem.

Art. 13. Kongres, zwołany dla wyboru Muftiego, nosi nazwę "Wszechpolski Kongres Elekcyjny Muzułmański". Poza wyborem Muftiego żadne inne sprawy nie mogą być przedmiotem zajęć tego Kongresu.

Art. 14. Na posiedzenia Wszechpolskiego Kongresu Muzułmańskiego i Kongresu Elekcyjnego Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego może delegować swych przedstawicieli, którzy mają prawo zabierać głos poza kolejnością mówców i składać oświadczenia.

Art. 15. Odpisy protokółów z posiedzeń Wszechpolskiego Kongresu Muzułmańskiego przesyła Najwyższe Kolegium Muzułmańskie za pośrednictwem Wojewody Wileńskiego Ministrowi Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego do wiadomości.

Art. 16. (uchylony).

Art. 17. Celem zaspokojenia potrzeb religijnych wyznawców Islamu mogą być na całym obszarze Państwa tworzone muzułmańskie gminy wyznaniowe. Tworzenie i znoszenie tych gmin, jak również zmiana ich granic i siedzib jest dokonywana na zarządzenie Najwyższego Kolegium Muzułmańskiego i wymaga uprzedniej zgody Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Art. 18. Na czele muzułmańskiej gminy wyznaniowej stoi Imam, którego zastępcą i pomocnikiem jest Muezzin; Imam i Muezzin są wybierani przez ogólne zebranie członków danej gminy wyznaniowej spośród kandydatów, co do których zawczasu upewnił się Mufti, że właściwy wojewoda przeciw ich wyborowi nie podnosi sprzeciwu. Zapytanie w tym przedmiocie winien wnieść Mufti do właściwego wojewody co najmniej na 10 tygodni przed datą zamierzonego wyboru. Nie zgłoszenie sprzeciwu ze strony wojewody w ciągu 30 dni od dnia wniesienia zapytania uważa się za wyrażenie zgody na osoby kandydatów. W razie podniesienia sprzeciwu przeciwko danej osobie, kandydatura jej nie może być zgłoszona ani poddana pod głosowanie. Od decyzji wojewody przysługuje Muftiemu w ciągu dni 7 prawo wniesienia odwołania do Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, który rozstrzyga ostatecznie.

Art. 19. Imamowie i Muezzini składają przed objęciem stanowiska na ręce właściwego starosty lub jego zastępcy przysięgę według następującej roty:

"Obiecuję i przysięgam Bogu Wszechmogącemu na Świętą Księgę Koranu, że na urzędzie, który obejmuję, będę wedle najlepszego mego rozumienia zgodnie z sumieniem rzetelnie spełniał swe obowiązki, przestrzegając postanowień Koranu i praw Rzeczypospolitej oraz zarządzeń moich władz przełożonych, dbając o potrzeby duchowe powierzonych mi wiernych i wychowując ich na dobrych i prawych obywateli Państwa".

Art. 20. 1. W razie szkodliwej dla Państwa działalności Imama lub Muezzina może właściwy wojewoda zażądać od Muftiego wydania zarządzeń zapobiegawczych lub usunięcia danej

osoby z zajmowanego stanowiska. W razie niespełnienia żądania wojewody przez Muftiego do 14 dni, licząc od dnia następnego po doręczeniu żądania wojewody, rozstrzyga sprawę ostatecznie na wniosek wojewody Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, który może uznać stanowisko odnośnego duchownego za opróżnione.

2. Przeciw żądaniu wojewody przysługuje Muftiemu prawo wniesienia odwołania do Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego. Odwołanie winno być wniesione za pośrednictwem wojewody w ciągu dni 14, licząc od dnia następnego po doręczeniu żądania wojewody. Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego rozstrzyga odwołanie ostatecznie.

Art. 21. O terminie ogólnego zebrania członków muzułmańskiej gminy wyznaniowej Imam lub jego zastępca zawiadamia właściwą powiatową władzę administracji ogólnej co najmniej na 10 dni przed wyznaczonym dniem zebrania.

Art. 22. W miarę potrzeby dla zapewnienia opieki religijnej osobom wojskowym wyznania muzułmańskiego wchodzi w skład wojska służba duszpasterska muzułmańska, której organizację regulują specjalne przepisy, wydane przez Ministra Spraw Wojskowych.

Art. 23. Piastowanie godności, stanowisk i urzędów zarówno duchownych, jak i świeckich, jako też wszelkie korzystanie z biernego i czynnego prawa wyborczego w Muzułmańskim Związku Religijnym w Rzeczypospolitej Polskiej zależne jest od posiadania obywatelstwa polskiego, ponadto zaś dla członków Najwyższego Kolegium Muzułmańskiego i Imamów - także od znajomości języka polskiego w słowie i piśmie. Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego władny jest zwolnić od tych wymogów w przypadkach, zasługujących na szczególne uwzględnienie.

Art. 24. Mufti, Imamowie i Muezzini korzystają ze wszystkich szczególnych uprawnień, jakie ustawodawstwo państwowe zapewnia osobom duchownym wyznań prawnie uznanych.

Art. 25. Jeżeli osoba duchowna, bądź osoba świecka, zajmująca w Muzułmańskim Związku Religijnym jakiekolwiek samodzielne lub kierownicze stanowisko lub będąca członkiem jakiegokolwiek organu lub władzy tego Związku, uznana będzie prawomocnym wyrokiem sądowym winną zbrodni lub czynu karalnego, pochodzącego z chęci zysku lub przeciw moralności, - zostaje tem samem usunięta z zajmowanego stanowiska.

Art. 26. Władze i urzędy duchowne Muzułmańskiego Związku Religijnego posługują się językiem polskim, jako urzędowym, w stosunkach z władzami i urzędami państwowymi i samorządowymi oraz z osobami lub instytucjami, zwracającymi się do nich w języku polskim.

Art. 27. Opłaty za czynności, związane z prowadzeniem ksiąg stanu cywilnego, tudzież za dokumenty i zaświadczenia, wydawane przez organy Muzułmańskiego Związku Religijnego w Rzeczypospolitej Polskiej, podlegają zatwierdzeniu właściwych ministrów.

Art. 28. 1. Mufti używa pieczęci z godłem wyznaniowem i napisem obwodowym, zawierającym nazwę władzy w języku polskim i arabskim.

2. Imamowie używają pieczęci z godłem wyznaniowem i napisem obwodowym, zawierającym wyraz "Imam" oraz nazwę muzułmańskiej gminy wyznaniowej w języku polskim.

3. Wzory pieczęci ustala Najwyższe Kolegium Muzułmańskie, a podlegają one zatwierdzeniu przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych.

Art. 29. Sprawę opłat pocztowych za korespondencję urzędową władz i urzędów Muzułmańskiego Związku Religijnego w Rzeczypospolitej Polskiej normują powszechnie obowiązujące pocztowe przepisy prawne.

Art. 30. Władze państwowe udzielają pomocy władzom i urzędom Muzułmańskiego Związku Religijnego przy wykonywaniu ich zarządzeń:

- 1) w razie zawieszenia duchownego w czynnościach lub złożenia go z urzędu,
- 2) we wszystkich innych przypadkach, przewidzianych przez prawo obowiązujące.

Art. 31. (uchylony).

Art. 32. Nauka religii dla młodzieży wyznania muzułmańskiego w zakładach naukowych, których program obejmuje kształcenie młodzieży poniżej lat 18, utrzymywanych w całości lub części przez Państwo lub ciała samorządowe, jest w ramach przepisów państwowych obowiązkowa i udzielana jest przez nauczycieli, mianowanych przez władze szkolne spośród osób, posiadających kwalifikacje, ustalone przez przepisy państwowe, oraz upoważnienie Muftiego do nauczania religii.

Art. 33. Najwyższe Kolegium Muzułmańskie otwiera w miarę potrzeby, za zgodą Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, swoje szkoły duchowne celem przygotowania kandydatów na duchownych i nauczycieli religii muzułmańskiej. Zarząd temi szkołami należy do Najwyższego Kolegium Muzułmańskiego z zastrzeżeniem ogólnego nadzoru Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, który też zatwierdza program nauk i organizację wewnętrzną tych szkół oraz warunki przyjmowania do nich uczniów. Nauczycieli w tych szkołach mianuje i zwalnia Mufti w porozumieniu z właściwą władzą szkolną.

Art. 34. 1. Podczas nabożeństwa w piątki każdego tygodnia oraz w dniu uroczystych świąt duchowni muzułmańscy odmawiać będą modlitwy za pomyślność Rzeczypospolitej i Jej Prezydenta, w dniu zaś świąt państwowych odprawią uroczyste nabożeństwo na intencję Rzeczypospolitej, Jej Prezydenta, Rządu i Wojska.

2. W dni świąteczne, ustalone przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego na wniosek Muftiego, muzułmańska młodzież szkolna wolna jest od zajęć.

Art. 35. Muzułmański Związek Religijny w Rzeczypospolitej Polskiej, jako całość, oraz jego poszczególne gminy wyznaniowe są osobami prawnymi i mogą w granicach obowiązujących przepisów prawnych posiadać, obciążać, zbywać i nabywać majątek ruchomy i nieruchomy, zarządzać nim i rozporządzać dla swych celów wyznaniowych i dobroczynnych.

Art. 36. Do działań prawnych imieniem Muzułmańskiego Związku Religijnego i jego poszczególnych gmin wyznaniowych powołany jest Mufti, który w sprawach, wymagających uchwały Najwyższego Kolegium Muzułmańskiego, występuje na podstawie tej uchwały.

Art. 37. Pozbycie, obciążenie, zamiana lub zmiana przeznaczenia nieruchomości majątku wymaga zgody wojewody, właściwego ze względu na położenie majątku.

Art. 38. Muzułmański Związek Religijny otrzymuje na swoje potrzeby dotacje, ustalane corocznie w budżecie państwowym. Dotacje te obejmują wydatki osobowe oraz rzeczowe i są przyznawane przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Art. 39. Majątek ruchomy i nieruchomy, mający w myśl obowiązującego ustawodawstwa charakter zabytkowy, podlega odnośnym przepisom o opiece nad zabytkami.

Art. 40. Cmentarze, stanowiące własność Muzułmańskiego Związku Religijnego w Rzeczypospolitej Polskiej lub poszczególnych gmin wyznaniowych, podlegają w przedmiocie zakładania, rozszerzania i zamykania oraz zarządu nimi przepisom państwowym o cmentarzach wyznaniowych.

Art. 41. Należące do Muzułmańskiego Związku Religijnego w Rzeczypospolitej Polskiej lub do poszczególnych muzułmańskich gmin wyznaniowych meczety i inne budynki, poświęcone wyłącznie służbie Bożej, tudzież dobra i prawa majątkowe, których dochód służy wyłącznie celom kultu religijnego i nie przyczynia się do osobistych dochodów duchowieństwa lub innych członków Związku, korzystają z ulg i zwolnień od podatków państwowych i komunalnych w granicach powszechnie obowiązujących przepisów państwowych. Pomieszczenia duchownych oraz lokale urzędowe władz duchownych Związku będą traktowane na równi z pomieszczeniami urzędowymi funkcjonariuszów państwowych i lokalami instytucji państwowych.

Art. 42. Budynki i pomieszczenia, będące w użytkowaniu Muzułmańskiego Związku Religijnego w Rzeczypospolitej Polskiej, podlegają w zakresie ulg w dziedzinie zakwaterowania wojska w czasie pokoju, tudzież w dziedzinie rzeczowych świadczeń wojennych obowiązującym przepisom prawnym.

Art. 43. 1. Nieruchomości miejskiej lub wiejskiej, darowanej albo zapisanej rozporządzeniem ostatniej woli na cele religijno-oświatowe lub dobroczynne Muzułmańskiego Związku Religijnego w Rzeczypospolitej Polskiej i przez Związek przyjętej, mogą być nadane cechy wakufa na podstawie uchwały właściwych władz i organów Związku, zatwierdzonej przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w porozumieniu z Ministrem Skarbu oraz z Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych.

2. Nieruchomość, obciążona hipotecznie, nie może być przyjęta jako wakuf.

3. Uchwały w sprawie nadania nieruchomości cech wakufa winny zawierać szczegółowe określenie celu, na który dana nieruchomość ma być przeznaczona, oraz ustalać sposób zarządzania tą nieruchomością.

4. O nadaniu nieruchomości cech wakufa czyni się wzmianką hipoteczną.

Art. 44. 1. Nieruchomość, której nadano cechy wakufa, stanowi majątek Muzułmańskiego Związku Religijnego, jako całości, nie podlegający zasiedzeniu, obciążeniu, zajęciu, sprzedaży z licytacji i wszelkiej aljenacji, z wyjątkiem zamiany na inny majątek nieruchomy, dokonanej za zgodą Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w porozumieniu z Ministrem Skarbu oraz z Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych.

2. Wywłaszczenie wakufa może nastąpić w myśl ogólnych przepisów państwowych.

Art. 45. Wakufy korzystają z ulg i zwolnień w zakresie podatków i innych danin publicznych na rzecz Państwa i samorządu w granicach obowiązujących przepisów prawnych.

Art. 46. 1. W ciągu 6 miesięcy od chwili wejścia w życie ustawy niniejszej Najwyższe Kolegium Muzułmańskie przedstawi Ministrowi Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego spis tych nieruchomości, które w chwili wejścia w życie ustawy niniejszej odpowiadały warunkom, wymaganym przez ustawę niniejszą i Statut Muzułmańskiego Związku Religijnego dla zaistnienia wakufa.

2. Spis ten zatwierdza Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w porozumieniu z Ministrem Skarbu oraz z Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych. Po zatwierdzeniu spisu objęte nim nieruchomości uzyskają charakter prawny wakufów w rozumieniu ustawy niniejszej, co wszakże nie stoi na przeszkodzie dochodzenia przez osoby trzecie roszczeń prywatno-prawnych w drodze sądowej.

Art. 47. Szczegółowe przepisy i regulaminy, wydawane przez władze Muzułmańskiego Związku Religijnego w Rzeczypospolitej Polskiej celem wykonania postanowień Statutu tego Związku, co do których nie zostało przewidziane uprzednie ich uzgodnienie z władzami państwowymi, wymagają dla swej ważności stwierdzenia przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, że nie zawierają postanowień sprzecznych z prawem obowiązującym, ustawą niniejszą oraz ze Statutem Muzułmańskiego Związku Religijnego.

Art. 48. Wykonanie ustawy niniejszej porucza się Ministrowi Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w porozumieniu z interesowanymi ministrami.

Art. 49. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia. Jednocześnie tracą moc obowiązującą dotychczasowe przepisy prawne w przedmiotach, unormowanych ustawą niniejszą.